



Gmina Trzebiatów

***„Skąd mamy pieniądze
i na co je wydajemy?”***

Trzebiatów 2020

Każda rodzina, instytucja, przedsiębiorstwo ma określone dochody i wydatki, pochodzą one z różnych źródeł i mają różne przeznaczenie. Zarówno w budżecie domowym czy też przedsiębiorstwa trzeba wiedzieć, czy nasze dochody pozwalają na dokonanie określonych zakupów. Podobnie rzecz się ma z budżetem gminy.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 poz. 713, z późn. zm.) definiuje ją jako wspólnotę samorządową tworzoną z mocy prawa przez wszystkich obywateli zamieszkujących określone terytorium. Istotą samorządu jest, że za pośrednictwem swoich przedstawicieli zarządza sprawami publicznymi. Kadencja rady gminy trwa pięć lat, licząc od dnia wyboru. Jej uchwały zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa w danym okresie stanowi inaczej.

Głównym aktem, który określa przepisy prawa dotyczącego finansów publicznych, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do podstawowych pojęć występujących w finansach publicznych należą dochody i wydatki oraz przychody i rozchody.

Budżet jednostki samorządu terytorialnego stanowi podstawę gospodarki finansowej w danym roku budżetowym, jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Budżet gminy uchwalany jest w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Na jego podstawie gmina prowadzi swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego przez co w gminie rozumie się Burmistrza. Zarząd sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, którym jest Rada Gminy oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Opinię regionalnej izby obrachunkowej o projekcie uchwały zarząd przed uchwaleniem budżetu jest zobowiązany przedstawić organowi stanowiącemu. Uchwałę budżetową podejmuje się przed rozpoczęciem roku budżetowego, w szczególnie uzasadnionych przypadkach nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt. Budżet jednostki wykonuje zarząd. W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

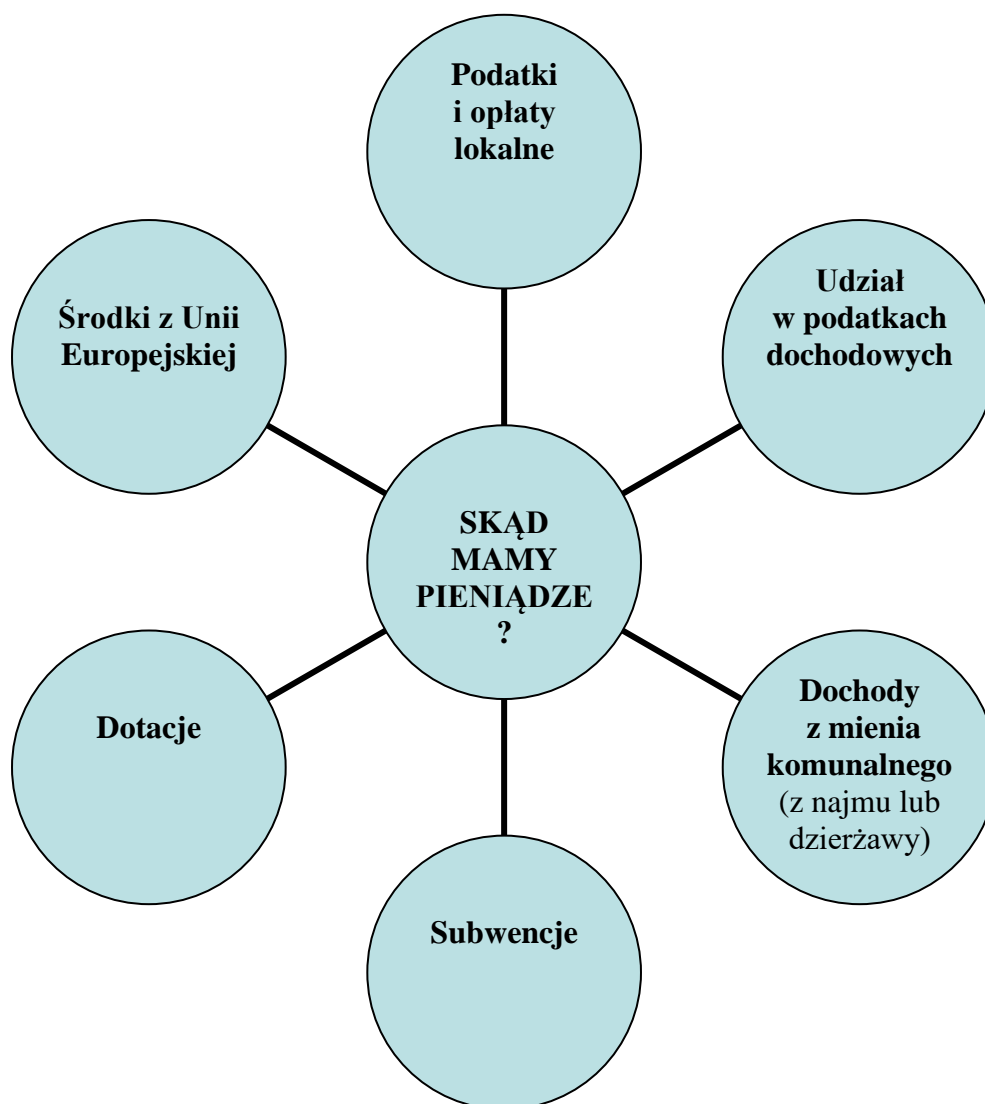
Dodatnia różnica między dochodami publicznymi, a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych, co przedstawia poniższy schemat.

DOCHODY I PRZYCHODY

(m.in. kredyty i pożyczki; papiery wartościowe (obligacje komunalne), których zbywalność jest ograniczona; wolne środki jako nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych) muszą być co najmniej równe **WYDATKOM I ROZCHODOM** (spłaty pożyczek, kredytów i wykup obligacji)

Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia organowi stanowiącemu w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdanie z wykonania budżetu, informację o stanie mienia komunalnego, a do 31 maja sprawozdanie finansowe. Po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz opinią regionalnej izby obrachunkowej jak też ze stanowiskiem komisji rewizyjnej, nie później niż do dnia 30 czerwca podejmuje się uchwałę w sprawie absolutorium.

SKĄD MAMY PIENIĄDZE?





Dochody z **podatków i opłat lokalnych** pochodzą m. in z: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego, podatku od środków transportowych, opłaty targowej, miejscowej, prolongacyjnej, za gospodarowanie odpadami, zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Gminie przysługują wpływy z udziału w obu podatkach dochodowych stanowiących dochód państwa. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosiła w 2020 r. - 38,16 %, a podatku dochodowym od osób prawnych – 6,71 %.

Dochody z majątku gminy stanowią m.in. wpływy tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego, wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych i użytkowania wieczystego nieruchomości, wynajem pomieszczeń, wpływy ze zbycia praw majątkowych, a także dochody ze sprzedaży mieszkań lub innych nieruchomości.

Subwencje są bezzwrotną pomocą finansową udzielaną przez państwo i stanowią formę wyrównywania niewystarczających dochodów własnych gminy. Otrzymane z budżetu państwa subwencje to: oświatowa, wyrównawcza i równoważąca.

Dotacja to również bezzwrotna pomoc finansowa, charakteryzująca się tym, że może być wydana wyłącznie na cel , na który została przyznana. Gmina Trzebiatów pozyskuje także **środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych**. Są to środki pozyskiwane na realizację inwestycji w ramach różnych projektów unijnych.

Liczba mieszkańców stałych na 31.12.2020 r. – 15 131 (źródło: dane z Ref. Spraw Obywatelskich w UM w Trzebiatowie)

Dochody na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2020 r. Źródła dochodów:	Dochody w zł na 1 mieszkańca
Podatki i opłaty lokalne	1.363
Subwencje	975
Dotacje	1.779
Udział w podatkach dochodowych	696
Dochody z gospodarki mieszkaniowej (w tym sprzedaż nieruchomości)	468
Wpływy z tytułu pomocy udzielanej pomiędzy jst	3
Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	64
Pozostałe dochody	130
OGÓŁEM	5.478

Plan budżetu Gminy po stronie dochodów wyniósł 84.254.613,05 zł, a wykonano go na kwotę - 82.890.066,85 zł, tj. w 98,38 %, w tym:

- dochody własne plan 60.729.210,50 zł, wykonanie 59.580.304,17 zł, tj. 98,11 %,
- dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami plan 23.525.402,55 zł, wykonanie 23.309.762,68 zł, tj. 99,08 %,

DOCHODY WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA					
		DOCHODY			
L.p.	Treść	PLAN	WYKONANIE	Wykonanie w %	Udział w dochodach ogółem %
1	Podatki i opłaty lokalne, w tym związane z gosp. odpadami	20.235.497,44	20.629.825,95	101,9%	24,9%
2	Dochody z mienia (w tym gospodarki mieszkaniowej)	7.698.500,00	7.077.243,34	91,9%	8,5%
3	Udział w podatkach dochodowych	10.884.541,00	10.536.082,36	96,8%	12,7%
4	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne, inwestycje, i środki z F-szu Pracy w tym na:	1.816.850,13	1.748.039,28	96,2%	2,1%
	- wspieranie rodziny - Asystent rodziny	714,00	714,00		
	- usługi opiekuńcze	62.964,00	48.267,83		
	- zasiłki stałe i okresowe	703.000,00	689.256,56		
	- składki na ubezpiecz. Zdrowotne	64.500,00	64.500,00		
	- utrzymanie OPS	229.950,00	227.752,26		
	- "Posiłek dla potrzebujących"	96.000,00	96.000,00		
	- stypendia, wyprawka szkolna	94.615,00	94.615,00		
	- zadania przedszkolne	383.033,00	383.033,00		
	- program "Wspieraj seniora"	34.673,00	0,00		
	- zwrot części F-szu Soleckiego za 2019 r	99.401,13	99.401,13		
	- dotacja na wykon. projektu wzmocnienia fundamentów ul. Witosa 7"	15.000,00	15.000,00		
	- dotacja z WZ na modernizację boiska sportowego w Mrzeżynie	19.000,00	15.499,50		
	-' programy:" Aktywna tablica "	14.000,00	14.000,00		
5	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone, w tym na:	23.525.402,55	23.309.762,68	99,1%	28,1%
	- zwrot akcyzy dla rolników	848.709,12	848.709,12		
	- zadania administracji rządowej, aktualizacja spisu wyborców, wybory Prezydanta RP, spis powszechny	291.623,58	273.815,30		
	-pomoc społeczna (składki na ubezpiecz. zdrow., dodatki energ., utrzymanie OPS, specjalistyczne usl. Opiekuńcze)	330.653,02	316.133,15		

	- rodzina (świadczenia wychow., świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego, karta Dużej Rodziny, Program "Dobry start" i "Asystent Rodziny", składki na ubezp. Zdrow.	21.935.763,71	21.753.310,98		
	- zakup podręczników	118.653,12	117.794,13		
6	Dotacje na zadania wg porozumień i umów między jst na realizację zadań własnych bieżących i majątkowych	126.945,65	123.945,65	97,6%	0,1%
	- Utrzymanie ulic powiatowych	123.945,65	123.945,65		
	- "czytające podwórka"	3.000,00	0,00		
7	Subwencje z budżetu państwa	14.753.058,00	14.753.058,00	100,0%	17,8%
8	Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej pomiędzy jst:	47.000,00	47.000,00	100,0%	0,1%
	- Star. Pow. Gryfice- dotacja na przebudowę terenu przy ul. Cichej - WTZ	27.000,00	27.000,00		
	- Granty sołeckie (Nowielice, Gosław)	20.000,00	20.000,00		
9	Dotacje celowe otrzymane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i z budżetu państwa, w tym:	1.987.363,48	1.712.958,10	86,2%	2,1%
	- Toalety w porcie w Mrzeżynie	100.000,00	0,00		
	- Poprawa warunków bezp. w porcie Mrzeżyno	155.022,00	0,00		
	- Projekt "Zdalna szkoła"	164.915,00	164.790,00		
	- "Bezpieczna edukacja" zwalczanie covid 19	162.820,58	162.816,19		
	- "Aktywnie sprostać zmianom"	103.205,90	56.009,34		
	- Projekt "Wesołe przedszkolaki"	240.000,00	240.000,00		
	- Projekt "Rozwój aktywności ... Mury obronne"	1.000.000,00	1.027.940,57		
	- Dofinansowanie PROW - budowa i rozbudowa placów zabaw ul. Długa i Waryńskiego	61.400,00	61.402,00		
10	Dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych:	29.067,80	29.067,80	100,0%	0,0%
	- WFOŚiGW - usuwanie azbestu	12.567,80	12.567,80		
	- WFOŚiGW - barszcz Sosnowskiego	16.500,00	16.500,00		
11	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, pozyskane z innych źródeł	957.919,00	957.919,00	0,0%	1,2%
	Rządowy F-sz Inwestycji Lokalnych	957.919,00	957.919,00		
12	Pozostałe dochody	2.192.468,00	1.965.164,69	89,6%	2,4%

	Razem	84.254.613,05	82.890.066,85	98,4%	100,0%
--	--------------	----------------------	----------------------	--------------	---------------

Powyższe dane obrazują, że największymi dochodami budżetu gminnego są dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone, stanowiące 28,1% ogółu dochodów roku 2020, drugą co do wielkości pozycją generującą dochody gminy są podatki i opłaty lokalne, w tym związane z gospodarowaniem odpadami, stanowiące 24,9% ogółu dochodów natomiast pozycja trzecia to subwencje z budżetu państwa stanowiące 17,8 % ogółu dochodów.

Ogółem plan przychodów budżetu 2020 r. wyniósł 3.575.315,52 zł, a wykonano na kwotę 6.531.925,23 zł, z tego 6.428.941,71 zł nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych; kwota 14.968 zł – spłata pożyczek z Gminnego Funduszu Remontowego; 66.216,95 zł – przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków, nimi finansowanych związanych ze szczegółowymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach; kwota 21.798,57 zł - to przychody wynikające z rozliczenia środków na realizację projektu lub programu finansowanego z udziałem tych środków.

NA CO WYDAJEMY PIENIĄDZE?

Zgromadzone dochody Gmina przeznacza na wydatki bieżące i wydatki majątkowe (inwestycyjne).

Wydatki bieżące służą zaspokojeniu bieżących potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji, pomocy społecznej, rodziny, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gospodarki odpadami, bezpieczeństwa, utrzymania ulic miejskich, utrzymania dróg na wsiach, realizacji zadań funduszu sołeckiego itp. **Wydatki majątkowe** ponoszone są na inwestycje i służą rozwojowi Gminy.

WYDATKI

Budżet po stronie wydatków został wykonany w 91,21 %. Plan na kwotę 85.464.468,57zł wykonano w kwocie 77.950.452,73 zł.

Wydatki na zadania własne wyniosły 54.640.690,05 zł, na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami – 23.309.762,68 zł

Z budżetu wydatkowano na:

- zadania majątkowe – kwotę 4.944.560,33 zł, tj. 6,3 % ogólnej kwoty wydatków,
- zadania bieżące Gminy – kwotę 73.005.892,40 zł, tj. 93,7 %.

Wydatki na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej, strukturę wykonania oraz ich procentowy udział w ogólnych wydatkach budżetu gminy przedstawia poniższa tabela:

Dział	Rodzaj wydatków	Plan	Wykonanie	Struktura wykonania	Udział w wydatkach ogółem %
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 043 261,02	993 104,39	95,19%	1,27%
600	Transport	3 778 916,60	3 017 666,74	79,86%	3,87%
630	Turystyka	1 010 408,50	779 810,14	77,18%	1,00%
700	Gospodarka mieszkaniowa	4 586 282,68	4 339 195,30	94,61%	5,57%
710	Działalność usługowa	469 318,00	317 642,94	67,68%	0,41%
720	Informatyka	8 878,70	8 878,70	100,00%	0,01%
750/751	Admin. publiczna/ Urzędy naczel. organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6 539 449,90	5 582 857,57	85,37%	7,16%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p/poż	1 154 995,00	725 543,89	62,82%	0,93%
757	Obsługa długu publicznego	457 050,00	341 829,80	74,79%	0,44%
758	Różne rozliczenia	1 638 336,13	0,00	0,00%	0,00%
801/854	Oświata i wychowanie/Edukacyjna Opieka Wychowawcza	22 559 821,20	21 203 063,37	93,99%	27,20%
851	Ochrona zdrowia	500 000,00	389 107,80	77,82%	0,50%
852/855	Pomoc społeczna/ Rodzina	28 517 651,73	28 107 875,26	98,56%	36,06%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	195 625,77	118 375,77	60,51%	0,15%
900	Gosp. komun. i ochr. Środowiska	6 303 876,67	5 684 655,83	90,18%	7,29%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 956 736,91	3 749 801,55	94,77%	4,81%
926	Kultura fizyczna	2 743 859,76	2 591 043,68	94,43%	3,32%
	OGÓŁEM	85 464 468,57	77 950 452,73	91,21%	100,00%

Z powyższych wyliczeń wynika, że Gmina z ogółu wydatków budżetu w 2020 r. najwięcej wydatkowała na:

1. „Pomoc społeczną” i „Rodzinę” (dział 852 i 855) – 36,06 %
2. „Oświatę i wychowanie” oraz „Edukacyjną opiekę wychowawczą” (dział 801 i 854) – 27,20 %.
3. „Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska” (dział 900) – 7,29 %

Wydatki na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2020 r. Wydatki wg działów	Wydatki w zł na 1 mieszkańca
Oświata i wychowanie	1.401
Rolnictwo i łowiectwo	66
Pomoc społeczna Rodzina i Ochrona zdrowia	1.883
Administracja	368
Transport i łączność	199
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	376
Kultura fizyczna	171
Gospodarka mieszkaniowa	287
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	48
Turystyka	52
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	248
Pozostałe wydatki	53
Ogółem	5 152

Wykonanie rozchodów na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosło 2.365.460 zł. Rozchody przeznaczono na spłatę rat pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich, wykup obligacji.

Mieszkańcy gminy wyrażają swoją wolę w głosowaniu powszechnym (wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy (Burmistrza). Działalność organów jest jawna. Obywatele mają prawo otrzymywania informacji, wstępu na sesje Rady Miejskiej i posiedzenia jej komisji, a także wglądu do protokołów z posiedzeń organów gminy i komisji Rady Miejskiej.

